

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 17. července 2008
(OR. en)**

**11018/1/08
REV 1**

CONCL 2

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel: Předsednictví

Příjemce: Delegace

Předmět: **EVROPSKÁ RADA V BRUSELU
19. a 20. ČERVNA 2008**

ZÁVĚRY PŘEDSEDNICTVÍ

Delegace naleznou v příloze revidované závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady v Bruselu (19. a 20. června 2008).

Zasedání Evropské rady předcházely projev předsedy Evropského parlamentu

Hanse-Gerta Pötteringa, po němž následovala výměna názorů.

LISABONSKÁ SMLOUVA

1. Evropská rada vzala na vědomí přípravné práce, jež byly vykonány v souladu s jejími závěry z prosince roku 2007.
2. Evropská rada vzala na vědomí výsledek irského referenda o Lisabonské smlouvě a posoudila situaci na základě prvotního hodnocení, které poskytl irský premiér Brian Cowen.
3. Evropská rada se shodla, že analýza situace vyžaduje více času. Vzala na vědomí, že irská vláda se bude aktivně věnovat konzultacím, a to jak na interní úrovni, tak i s ostatními členskými státy, s cílem navrhnout další společný postup.
4. Evropská rada připomněla, že smyslem Lisabonské smlouvy je pomoci rozšířené Unii jednat účinněji a demokratičtěji, a poukázala na to, že parlamenty 19 členských států Smlouvu ratifikovaly a že v dalších zemích ratifikační proces pokračuje¹.
5. Evropská rada souhlasila s návrhem Irska, aby se k této záležitosti vrátila během zasedání dne 15. října 2008 a zvážila další postup. Zdůraznila, že je důležité, aby do té doby bylo v jednotlivých politických oblastech důležitých pro občany i nadále dosahováno konkrétních výsledků.

¹ Evropská rada vzala na vědomí, že ratifikační proces v České republice nemůže být dokončen, dokud Ústavní soud nevydá kladné stanovisko o souladu Lisabonské smlouvy s českým ústavním pořádkem.

SVOBODA, BEZPEČNOST A PRÁVO

6. Jednou z hlavních priorit občanů je posílení Evropské unie jakožto prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Evropská rada vyzývá Evropský parlament, Radu a Komisi, aby vyvinuly veškeré úsilí k zajištění toho, že důležité legislativní návrhy, o nichž se v této oblasti dosud jedná, budou urychleně přijaty do konce letošního roku nebo případně do konce stávajícího legislativního období.
7. V prosinci loňského roku Evropská rada zdůraznila, že za účelem vypracování komplexní evropské migrační politiky je nezbytný obnovený politický závazek. Od té doby bylo dosaženo významného pokroku, zejména v rozvoji strategie integrované správy hranic a posílení spolupráce se třetími zeměmi. V nadcházejících měsících by mělo být v této oblasti vyvíjeno intenzivnější úsilí za účelem zvýšení účinnosti a soudržnosti migračních politik. Evropská rada v této souvislosti vítá sdělení „Společná přistěhovalecká politika pro Evropu: zásady, opatření a nástroje“, které předložila Komise, a se zájmem očekává připravovaný návrh paktu o přistěhovalectví a azylu, jenž předloží nastupující francouzské předsednictví.
8. Evropská rada zdůrazňuje vzájemnou souvislost mezi migrací, zaměstnaností a rozvojem, jakož i význam boje proti hlavním faktorům podněcujícím nelegální migraci. Vyzývá Radu, aby zintenzívnila svoji činnost s cílem přijmout návrhy týkající se přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu vysoce kvalifikovaného zaměstnání, sankcí proti zaměstnavatelům nelegálních přistěhovalců a jednotného postupu pro podávání žádostí a společného souboru práv státních příslušníků třetích zemí.
9. Evropská rada vítá závěry Rady z dubna roku 2008 o praktické spolupráci v oblasti azylu a sdělení Komise „Plán azylové politiky, integrovaný přístup k ochraně v celé EU“. Zdůrazňuje, že je nutné dosáhnout dalšího pokroku ohledně budoucího společného evropského azylového systému, aby mohl být zaveden do roku 2010.

10. Evropská rada zdůrazňuje, že je důležité i nadále usilovat o další rozvoj strategie integrované správy hranic, včetně řešení konkrétních problémů, jimž čelí některé členské státy, a podpory spravedlivého rozdělení odpovědnosti. Rychlého pokroku je zapotřebí v oblasti budoucího rozvoje FRONTEXu, mimo jiné prostřednictvím lepší operativní koordinace. Za účelem zlepšení správy vnějších hranic musí být využívány moderní technologie. Komise se vyzývá, aby do začátku roku 2010 předložila návrhy systému pro vstup/výstup a systému registrace cestujících. Evropská rada se zájmem očekává připravované studie a možné legislativní návrhy týkající se elektronického systému cestovních povolení a vytvoření evropského systému ostrahy hranic. Evropská rada vyzývá Komisi, aby těmto otázkám věnovala větší úsilí a aby urychleně předložila zprávu o dosaženém pokroku a dalších možných krocích s cílem co nejdříve připravit a provést celkovou strategii.
11. Evropská rada opakuje, že je zapotřebí účinná návratová a readmisní politika. Vítá pokrok, jehož bylo dosaženo v souvislosti s návrhem společných norem v této oblasti, zdůrazňuje, že je důležité posílit spolupráci se třetími zeměmi v oblasti zpětného přebírání, mimo jiné zavedením povinností v souladu se stávajícími nástroji, a proto poukazuje na nezbytnost bezodkladného uzavření readmisních dohod se všemi významnými zeměmi původu a tranzitu.
12. Evropská rada potvrzuje závěry Rady ze dne 16. června o posílení globálního přístupu k migraci a zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v geograficky vyváženém dialogu, partnerství a spolupráci se třetími zeměmi, pokud jde o otázky související s migrací. Tento globální přístup je třeba dále rozpracovat, zejména vytvořením konkrétních nástrojů, jako jsou mise zaměřené na otázky migrace, platformy pro spolupráci, partnerství v oblasti mobility a migrační profily. V tomto ohledu Evropská rada vítá zahájení pilotních partnerství v oblasti mobility s Kapverdami a Moldavskou republikou a se zájmem očekává zahájení dialogu o těchto partnerstvích s Gruzii a Senegalem. Komise se vyzývá, aby tato pilotní partnerství v oblasti mobility zhodnotila a nejpozději v červnu roku 2009 předložila zprávu o výsledcích.

13. Evropská rada bere na vědomí významný pokrok, jehož bylo v posledních měsících dosaženo při provádění strategie Unie pro boj proti terorismu, a zdůrazňuje, že v boji proti terorismu je třeba vyvinout větší úsilí a současně v plném rozsahu dodržovat zásady právního státu a lidská práva. V této souvislosti Evropská rada vítá nový impuls, který do strategie EU pro boj proti terorismu vnesl protiteroristický koordinátor prostřednictvím své nedávné zprávy a doporučení. Vyzývá Komisi, aby co nejdříve pokračovala v činnosti týkající se předcházení radikalizaci a náboru teroristů. V rámci spolupráce se třetími zeměmi by Unie měla účinně přispívat k předcházení náboru teroristů, zejména poskytováním technické pomoci v oblasti vzdělávání, lidských práv, právního státu, občanské společnosti a řádné správy věcí veřejných. Komise se vyzývá, aby zaměřila úsilí zejména na země severní Afriky a na oblast Sahelu, jakož i na země jižní Asie.
14. Nezbytným předpokladem účinného předcházení terorismu a závažné trestné činnosti je přístup příslušných orgánů členských států a agentur EU k relevantním informacím. Z tohoto důvodu Evropská rada zdůrazňuje nezbytnost koordinovaného a důsledného přístupu k provádění zásady dostupnosti s cílem účinně využívat informační technologie a informační sítě. Bylo dosaženo dohody o začlenění ustanovení Průmské smlouvy týkajících se výměny informací do právního rámce Unie, avšak je třeba posoudit další iniciativy zaměřené na posílení výměny informací při současném náležitém zohlednění ochrany osobních údajů.
15. Zrušením kontrol na vnitřních vzdušných hranicích bylo v březnu roku 2008 dokončeno rozšíření schengenského prostoru o 9 členských států. Tato skutečnost přispívá k vyšší úrovni mobility, aniž by byla ohrožena bezpečnost občanů EU. Evropská rada vítá, že vstoupila v platnost dohoda o přidružení Švýcarska k schengenskému *acquis* a že došlo k podepsání protokolu s Lichtenštejnskem. Naléhavě vyzývá členské státy a Komisi, aby úzce spolupracovaly a aby přidělily dostatečné zdroje nezbytné k zajištění provozuschopnosti SIS II od září roku 2009. Vyzývá Komisi, aby předložila možná řešení v oblasti dlouhodobého řízení rozsáhlých IT systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

16. Evropská rada vítá iniciativu, jejímž cílem je do konce roku 2009 postupně vybudovat jednotný portál EU e-justice.
17. Evropská rada připomíná své závěry z června roku 2007 týkající se obecné dohody o rámcovém rozhodnutí o boji proti určitým formám rasismu a xenofobie a v této souvislosti vítá první evropské slyšení o zločinech spáchaných totalitními režimy a uznává, že je nezbytné v tomto procesu pokračovat.
18. Evropská rada vítá dohodu dosaženou ohledně směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí a pokrok dosažený v souvislosti se směrnicí proti znečištění z lodí. Evropská rada opětovně připomíná, že je důležité dosáhnout vysoké úrovně ochrany životního prostředí v rámci celé EU. Vítá rovněž rychlé přijetí rámcového rozhodnutí o posílení procesních práv v soudním řízení v nepřítomnosti a z něj vyplývající posílení procesních záruk v této oblasti.
19. S ohledem na pozitivní vliv, který může mít soudní spolupráce v občanských věcech, včetně rodinného práva, na každodenní život občanů, je třeba nadále usilovat o posílení této spolupráce. Byly přijaty důležité právní akty týkající se mediací v občanských a obchodních věcech, práva rozhodného pro smluvní závazkové vztahy a rodičovské zodpovědnosti a ochrany dětí; v práci je však třeba dále pokračovat. Evropská rada v této souvislosti požaduje, aby nařízení o vyživovací povinnosti bylo přijato do konce roku 2008 a aby bylo neprodleně nalezeno politické řešení v souvislosti s nařízením o příslušnosti a právu rozhodném ve věcech manželských. Komise se vyzývá, aby do konce roku 2008 předložila návrh týkající se dědictví a závětí.
20. Evropská rada zdůrazňuje, že je nezbytné urychleně pokročit v práci na projektu vytvoření společného referenčního rámce v oblasti evropského smluvního práva.

21. V zájmu posílení boje proti závažné přeshraniční trestné činnosti je třeba posílit úlohu Eurojustu a Europolu a spolupráci těchto dvou agentur. Evropská rada zdůrazňuje význam dohody, které bylo dosaženo na zasedání Rady konaném v dubnu roku 2008 ohledně rozhodnutí o zřízení Europolu, a vyzývá k jeho neprodlenému formálnímu přijetí v souladu s harmonogramem dohodnutým v červnu roku 2007. Evropská rada vyzývá Radu k urychlenému dokončení práce, aby mohl být do konce roku 2008 formálně přijat návrh rozhodnutí Rady o posílení Eurojustu.
22. Evropská rada zdůrazňuje, že je nezbytné posílit spolupráci se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi (zejména s Haagskou konferencí o mezinárodním právu soukromém, Radou Evropy a Organizací spojených národů).
23. Evropská rada plně podporuje cíl, aby se všechny členské státy EU co nejdříve zapojily do programu USA pro bezvízový styk, a aby tak byl zajištěn plně vzájemný bezvízový cestovní styk a rovné zacházení pro všechny občany EU, jak je tomu již v případě občanů USA vstupujících na území členských států.
24. Evropská rada vítá současné úsilí o posílení schopností Unie zvládat katastrofy a zdůrazňuje, že ke zvládání katastrof je zapotřebí koordinovaný přístup. Vybízí Radu, Komisi a členské státy, aby v tomto ohledu rychle pokročily kupředu.

DOPAD VYSOKÝCH CEN POTRAVIN A ROPY NA POLITIKY UNIE

25. Současný prudký růst cen komodit vyvolává obavy jak uvnitř Unie, především s ohledem na domácnosti s nízkými příjmy, tak v zahraničí, zejména v souvislosti s rozvojovými zeměmi, které jsou čistými dovozci potravin nebo ropy. Jde o složitý jev, který má mnoho základních příčin a důsledků a který ovlivňuje veškeré politiky EU. Evropská rada vítá dvě sdělení, která k těmto otázkám předložila Komise.
26. V odvětví zemědělství již Unie přijala opatření ke zmírnění tlaku na **ceny potravin** prostřednictvím prodeje intervenčních zásob, snížení vývozních náhrad, zrušení požadavku na vynětí půdy z produkce pro rok 2008, zvýšení mléčných kvót a pozastavení cel na dovoz obilovin, přičemž tato opatření vedla ke zlepšení nabídky a napomohla ke stabilizaci zemědělských trhů.
27. Jednotlivé reformy společné zemědělské politiky (SZP) posílily její tržní orientaci, snížily počet opatření v oblasti řízení nabídky a napomohly k tomu, že zemědělci v EU lépe reagují na vývoj cen. Je třeba i nadále zlepšovat tržní orientaci zemědělství a umožnit tak zemědělcům v EU, aby lépe reagovali na signály na trhu, a současně zajistit spravedlivou hospodářskou soutěž a podporovat trvale udržitelné zemědělství v celé EU a zajistit odpovídající dodávky potravin. Rada v rámci kontroly stavu SZP zváží další kroky za účelem řešení těchto otázek.
28. Je zapotřebí pokračovat v inovacích, výzkumu a rozvoji zemědělské produkce, zejména posílit její energetickou účinnost, růst produktivity a schopnost přizpůsobit se změně klimatu.
29. Řada členských států zavádí krátkodobá opatření ke zmírnění dopadu nedávného vývoje cen potravin na domácnosti s nízkými příjmy. Aby se zabránilo zkreslování cenových signálů a vyvolání rozsáhlých vedlejších účinků na mzdy a ceny, měla by tato opatření být krátkodobá a cílená.

30. Evropská rada vítá iniciativu Komise posoudit otázku omezující regulace v maloobchodním odvětví v souvislosti s přezkumem jednotného trhu. Evropská rada rovněž vítá záměr Komise pozorně sledovat aktivity na finančních trzích, na kterých se obchoduje s komoditními nástroji, včetně spekulativního obchodování, a dopad těchto aktivit na pohyb cen, jakož i všechny případné politické důsledky. Vyzývá Komisi, aby před zasedáním Evropské rady v prosinci roku 2008 předložila o této otázce zprávu a aby zvážila návrhy na odpovídající politické reakce, včetně opatření, jejichž cílem je větší transparentnost trhu.
31. Je důležité zajistit udržitelnost politik týkajících se biopaliv, konkrétně stanovením kritérií pro udržitelnost výroby biopaliv první generace a podporou vývoje biopaliv druhé generace vyráběných z vedlejších produktů. Také je nezbytné urychleně posoudit případný dopad na zemědělské produkty určené k výrobě potravin a v případě potřeby přijmout opatření k odstranění nedostatků. Mělo by se rovněž provést další hodnocení environmentálních i společenských důsledků výroby a spotřeby biopaliv, a to v rámci EU i mimo ni. Evropská rada zdůrazňuje, že je důležité v tomto ohledu podporovat koordinaci s mezinárodními partnery EU.
32. Vysoké ceny potravin znamenají pro rozvojové země zvláštní zátěž. Mají závažný vliv na situaci nejchudších populací na světě a ohrožují splnění všech rozvojových cílů tisíciletí. Je proto nezbytné, aby Evropská unie přijala opatření v oblasti rozvojové i humanitární pomoci. Evropská rada vítá záměr Komise předložit v rámci stávajícího finančního výhledu návrh nového fondu na podporu zemědělství v rozvojových zemích. Unie bude vyvíjet úsilí v úzké spolupráci s Organizací spojených národů a dalšími mezinárodními organizacemi a v rámci politik a strategií partnerských zemí.
33. EU již poskytuje významnou potravinovou a humanitární pomoc mnoha nejvíce postiženým oblastem a dále zmobilizuje prostředky pro financování „záchranných sítí“ pro chudé a ohrožené skupiny obyvatelstva, a to nad rámec potravinové pomoci.

34. EU bude prosazovat koordinovanější a dlouhodobější mezinárodní reakci na současnou potravinovou krizi, zejména v rámci OSN, mezinárodních finančních institucí a skupiny G8. V tomto ohledu vítá skutečnost, že generální tajemník OSN vytvořil pracovní skupinu na vysoké úrovni pro globální krizi v zabezpečení potravin. EU je odhodlána se v plné míře podílet na plnění prohlášení, které bylo přijato v Římě dne 5. června 2008 na konferenci FAO na vysoké úrovni týkající se celosvětového zabezpečení potravin.
35. EU využije transparentním způsobem svého politického dialogu se třetími zeměmi k tomu, aby odrazovala od omezování vývozu potravin a zákazů jejich vývozu. Tuto otázku nastolí rovněž v rámci WTO a dalších příslušných mezinárodních fór. EU bude kromě toho i nadále usilovat o komplexní, ambiciózní a vyvážené uzavření kola jednání v Dohá.
36. EU bude podporovat ráznou reakci v podobě zemědělských dodávek v rozvojových zemích, zejména poskytnutím nezbytných finančních prostředků pro zemědělské vstupy a pomoci při využívání tržních nástrojů řízení rizik. EU významně posílí podporu investic veřejného i soukromého sektoru do zemědělství a v obecnější rovině vybídne rozvojové země, aby vypracovaly lepší zemědělské politiky, zvláště za účelem podpory zabezpečení potravin a posílení regionální integrace. Pozornost bude věnována zejména drobným zemědělcům a zvýšení energetické účinnosti.
37. Evropská rada vyjadřuje obavy v souvislosti s neustávajícím prudkým růstem **cen ropy a plynu** a jeho společenskými a hospodářskými důsledky. Lze uvažovat o opatřeních, jež zmírní dopad vyšších cen ropy a plynu na chudší skupiny populace, avšak taková opatření by měla zůstat krátkodobá a cílená. Evropská rada vítá záměr Komise navrhnout několik krátkodobých opatření zaměřených na podporu dlouhodobého procesu restrukturalizace odvětví rybolovu. Je třeba se vyvarovat škodlivých fiskálních a jiných politických intervencí, neboť brání hospodářským subjektům v nezbytném přizpůsobení. Evropská rada vyzývá nastupující předsednictví a Komisi, aby společně přezkoumaly proveditelnost a dopad opatření za účelem zmírnění důsledků náhlého nárůstu cen ropy a plynu a aby podaly zprávu před říjnovým zasedáním Evropské rady.

38. Z tohoto vývoje jednoznačně vyplývá, že je nezbytné urychleně přijmout balíček týkající se změny klimatu a energetiky, neboť řada prvků tohoto balíčku může napomoci ke zlepšení situace. Zásadní význam má další úsilí o zvýšení energetické účinnosti a úspor energie a o diverzifikaci dodávek energie v rámci EU. V tomto ohledu musí významnou úlohu hrát zejména nové technologie. Evropská rada vyzývá členské státy, Komisi a Evropskou investiční banku, aby podporovaly opatření, jejichž cílem je usnadnit investice ze strany domácností i podniků do energetické účinnosti a používání obnovitelných zdrojů energie, jakož i ekologicky šetrnější využívání fosilních paliv. Evropská rada naléhavě vyzývá členské státy a Komisi, aby uspíšily provádění akčního plánu pro energetickou účinnost z roku 2006 a aby zvážily možnost jeho přezkumu. Bere rovněž na vědomí, že Komise brzy předloží návrhy na přezkum směrnic o zdanění energie a o „Eurovignette“.
39. Měla by být urychleně posouzena i další opatření, zejména v oblasti podpory hospodářské soutěže na energetických trzích, modernizace dopravních systémů, včetně vývoje alternativních technologií, které zahrnují mezi jiným elektrická vozidla, jakož i zvýšení transparentnosti ropných trhů, mimo jiné pokud jde o zásoby ropy. Na úrovni EU i na mezinárodní úrovni by měl být posílen dialog s ropnými a plynárenskými společnostmi, se zeměmi produkujícími ropu a plyn a s rozvojovými zeměmi, které je dovážejí, aby byla zajištěna lepší reakce nabídky na potřeby trhu a aby byly zlepšeny rámcové podmínky pro investice do průzkumu, produkce, rafinérských kapacit a alternativních zdrojů energie. Evropská rada v této souvislosti vítá rozhodnutí Saúdské Arábie svolat dne 22. června v Džiddě zasedání zemí vyrábějících ropu a spotřebitelských zemí.
40. Evropská rada bere zejména na vědomí záměr Komise sledovat vývoj cen potravin a ropy v Evropě a v mezinárodním měřítku a se zájmem očekává zprávu Komise o vývoji situace před zasedáním Evropské rady v prosinci roku 2008. Evropská rada rovněž vybízí Komisi, aby sledovala vývoj na dalších trzích s komoditami. Evropská rada s ohledem na široký okruh oblastí politik ovlivněných vysokými cenami potravin a energií vyzývá Radu ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy, aby pozorně sledovala činnost Rady v příslušných složeních v souvislosti s touto otázkou a v říjnu roku 2008 podala o této činnosti zprávu.

HOSPODÁŘSKÉ, SOCIÁLNÍ, ZDRAVOTNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ OTÁZKY

41. U příležitosti desátého výročí historického rozhodnutí o zavedení eura a zřízení Evropské centrální banky Evropská rada vysoce oceňuje vynikající úspěch dosažený během prvního desetiletí hospodářské a měnové unie. Z tohoto úspěchu je třeba vycházet při plnění náročných hospodářských úkolů, které před námi stojí. Evropská rada vyzývá Radu, aby se v souvislosti se sdělením Komise o „EMU@10“ zamyslela nad možnými způsoby posílení provádění hospodářského rámce hospodářské a měnové unie s cílem zajistit využití plného potenciálu a výhod jednotné měny.
42. Evropská rada blahopřeje Slovensku ke stupni konvergence, jehož na základě zdravých hospodářských a finančních politik od přistoupení k EU dosáhlo, a vítá skutečnost, že Slovensko splnilo všechna konvergenční kritéria stanovená ve Smlouvě. V této souvislosti Evropská rada vítá návrh Komise, aby Slovensko přijalo euro dne 1. ledna 2009.
43. Evropská rada bere na vědomí, že mezinárodní finanční trhy sice vykazují známky stabilizace, ale celková situace je i nadále křehká. Provádění aktualizovaného komplexního plánu činnosti, který byl přijat v říjnu loňského roku v reakci na otřesy na finančních trzích, probíhá podle plánu a mělo by být dokončeno do konce roku 2008. Evropská rada vyzývá Radu, aby situaci i nadále pozorně sledovala.
44. EU je i nadále odhodlána udržet si mezinárodní vedoucí úlohu v oblasti změny klimatu a energetiky. Evropská rada vítá pokrok, jehož bylo v souvislosti s ambiciózní, celosvětovou a komplexní dohodou o změně klimatu pro období po roce 2012 dosaženo letos na dubnovém jednání v Bangkoku a na červnovém jednání v Bonnu. Jestliže má být v roce 2009 v Kodani dosaženo dohody, která bude slučitelná s mezní hodnotou 2°C, je třeba tempo jednání zrychlit. Za účelem dosažení dohody o postoji EU na jarním zasedání Evropské rady v roce 2009 se Komise vyzývá, aby předložila komplexní strategii k posílení finančních a investičních toků pro účely zmírňování dopadů změn klimatu a přizpůsobování se těmto změnám v reakci na Balijský akční plán, která bude mimo jiné obsahovat i mechanismy výzkumu, vývoje, šíření a přenosu bezpečných a udržitelných nízkouhlíkových technologií.

45. Aby si Evropská unie zachovala svoji mezinárodní vedoucí úlohu a věrohodnost, musí urychleně dosáhnout dohody o svém balíčku týkajícím se změny klimatu a energetiky. Evropská rada proto vítá pokrok, kterého již bylo dosaženo u jednotlivých návrhů, které jsou obsaženy v legislativním balíčku týkajícím se změny klimatu a energetiky, a naléhavě vyzývá Radu, aby úzce spolupracovala s Evropským parlamentem na dohodě v souladu se zásadami a s časovými cíli, které byly stanoveny na jejím zasedání v březnu roku 2008. Evropská rada vyzývá Komisi, aby co nejdříve předložila mechanismus, jenž povzbudí investice členských států a soukromého sektoru s cílem zajistit do roku 2015 výstavbu a provoz až 12 zkušebních elektráren pro komerční výrobu elektřiny s využitím zachycování a ukládání oxidu uhličitého, jak se dohodla Evropská rada na jarním zasedání roku 2007. V této souvislosti Evropská rada opětovně potvrzuje, že je třeba soudržných politik a nástrojů využívajících součinnosti v oblasti energetiky a změny klimatu, a to ve všech dotčených hospodářských odvětvích, včetně odvětví dopravy.
46. Evropská rada vítá širokou shodu, které bylo dosaženo o zásadních prvcích legislativního balíčku týkajícího se vnitřního trhu s energií, zejména o otázce účinného oddělení dodavatelských a výrobních činností od provozu sítí v odvětví plynu a elektřiny. Evropská rada naléhavě vyzývá Radu a Evropský parlament, aby dosáhly konečné dohody o tomto balíčku ještě před koncem současného legislativního období.
47. Evropská rada vítá úspěšný výsledek 9. zasedání konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti jakožto zásadní krok ke splnění cíle stanoveného pro rok 2010.
48. Evropská rada v návaznosti na politické dohody, kterých Rada dosáhla v případě směrnice o pracovní době a směrnice o pracovních podmínkách dočasných agenturních pracovníků, vyzývá Radu a Evropský parlament, aby do konce současného legislativního období dosáhly vyvážené konečné dohody o obou směrnících.

49. Evropská rada se zájmem očekává výsledky hodnocení Komise týkajícího se stávajících politik a nástrojů, jejichž cílem je zlepšit začlenění romské populace, jakož i příští konferenci o této otázce, která se bude konat v září. Vyzývá Radu, aby výše uvedené zohlednila při posuzování přepracovaného znění sociální agendy. Evropská rada se k této otázce vrátí do konce letošního roku.
50. Evropská rada zdůrazňuje, že je důležité odstranit rozdíly ve zdravotním stavu a v průměrné délce života mezi jednotlivými členskými státy i uvnitř jednotlivých členských států, a vyzdvihuje význam činností v oblasti předcházení závažným chronickým nepřenositelným nemocem. Z tohoto hlediska vítá závěry Rady o zmírnění dopadů rakoviny, jež mohou k dosažení těchto cílů přispět.
51. Evropská rada vítá rozhodnutí o zřízení Evropského inovačního a technologického institutu v Budapešti. Tím bude institutu umožněno, aby urychleně zahájil činnost s cílem podpořit evropské inovace. V této souvislosti Evropská rada připomíná závěry ze zasedání zástupců členských států na úrovni hlav států nebo předsedů vlád konaného v Bruselu dne 13. prosince 2003, které upřednostňují nově přistupující státy, pokud jde o budoucí rozmístění sídel úřadů nebo agentur Společenství. Sídla budoucích úřadů nebo agentur by měla být přednostně umístována v těch členských státech, které přistoupily k Unii v roce 2004 nebo později, přičemž odpovídající prioritu by měly mít členské státy, v nichž se žádný úřad či agentura EU dosud nenachází.

ZÁPADNÍ BALKÁN

52. Evropská rada opětovně vyjadřuje plnou podporu evropské perspektivě západního Balkánu, jak je uvedeno v Soluňské agendě a Salcburské deklaraci. Evropská rada připomíná své závěry z prosince roku 2006 a zdůrazňuje, že po dosažení podstatného pokroku v hospodářské a politické reformě a splnění nezbytných podmínek a požadavků by zbývající případní kandidáti z oblasti západního Balkánu měli získat status kandidátské země podle svých vlastních zásluh, přičemž konečným cílem je členství v EU. Pro stabilitu, usmíření a budoucnost západního Balkánu má perspektiva členství v EU i nadále zásadní význam.
53. Rámcem pro evropské směřování západního Balkánu zůstává i nadále proces stabilizace a přidružení. Nyní je třeba dále upevnit pokrok, jehož bylo v této souvislosti v posledních letech dosaženo, zejména uzavřením dohod o stabilizaci a přidružení.
54. Evropská rada vítá významný pokrok při usnadňování mezilidských kontaktů pro země tohoto regionu. V této souvislosti Evropská rada vítá úspěšné zahájení dialogu o uvolnění vízového režimu se Srbskem, Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií, Černou Horou, Albánií a Bosnou a Hercegovinou, a to na základě plánů obsahujících jasná a realistická kritéria. Evropská rada rovněž potvrzuje prohlášení o západním Balkánu ve znění uvedeném v příloze.
55. Evropská rada znovu zdůrazňuje význam regionální spolupráce a dobrých sousedských vztahů. Vítá přechod od Paktu stability k Radě pro regionální spolupráci a vyzývá celý region k dalšímu posílení regionální odpovědnosti, které bylo předmětem jednání na nedávném ministerském zasedání Procesu spolupráce v jihovýchodní Evropě v Sofii a vrcholném zasedání ve městě Pomorie.

56. Evropská rada zdůrazňuje, že do konce tohoto roku může **Bývalá jugoslávská republika Makedonie** učinit další kroky na své cestě směrem k EU, pokud budou splněny podmínky stanovené v závěrech Evropské rady z prosince roku 2005, kodaňská politická kritéria a klíčové priority přístupového partnerství z února roku 2008. Evropská rada v této souvislosti bere na vědomí závěry Rady pro obecné záležitosti a vnější vztahy ze dne 16. června 2008. I nadále má zásadní význam udržování dobrých sousedských vztahů, včetně vyjednaného a vzájemně přijatelného řešení otázky názvu země. Evropská unie vítá závazek **Albánie** týkající se zajištění podmínek pro svobodné, spravedlivé a demokratické volby, které se musí konat v roce 2009. Neméně důležité bude další úsilí v oblasti institucionálních kapacit veřejné správy, boje proti korupci a organizované trestné činnosti, jakož i v oblasti soudnictví. Evropská rada bere na vědomí pokrok, jehož dosáhla **Černá Hora**, a vyzývá tuto zemi, aby se i nadále zaměřovala na budování správních kapacit, pokračování v boji proti korupci a organizované trestné činnosti, upevňování institucí a reformu soudnictví v souladu s ústavou. K dosažení další fáze ve svých vztazích s EU musí Albánie a Černá Hora rovněž vykazat přesvědčivé výsledky úspěšného provádění dohody o stabilizaci a přidružení. Evropská rada vítá, že byla nedávno podepsána dohoda o stabilizaci a přidružení s **Bosnou a Hercegovinou**, což představuje důležitý krok na cestě této země do Evropy. Bosna a Hercegovina musí neodkladně pokračovat v reformním procesu, zejména za účelem splnění cílů a podmínek souvisejících s přechodem od Úřadu vysokého zástupce ke zvláštnímu zástupci Evropské unie. Evropská rada se zájmem očekává sestavení nové vlády v Bělehradě s jasným evropským programem, jenž umožní prosadit nezbytné reformy. S ohledem na nedávno podepsanou dohodu o stabilizaci a přidružení s EU může **Srbsko** postupovat rychleji na cestě k EU, včetně získání statusu kandidátské země, jakmile budou splněny všechny nezbytné podmínky v souladu se závěry Rady ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy ze dne 29. dubna 2008. Evropská unie připomíná závěry Evropské rady z prosince roku 2007 a závěry Rady ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy ze dne 18. února 2008 a je i nadále odhodlána zastávat vedoucí úlohu při zajišťování stability **Kosova**, mimo jiné prostřednictvím mise EULEX Kosovo, zvláštního zástupce EU a příspěvku k mezinárodnímu civilnímu úřadu jakožto součásti mezinárodní přítomnosti. Evropská unie vítá zprávu generálního tajemníka OSN o misi UNMIK a jeho záměr reorganizovat mezinárodní civilní přítomnost v Kosovu popsany v této zprávě.

To by usnadnilo rozmístění mise EULEX KOSOVO na území celého Kosova a umožnilo EU plnit posílenou operační úlohu v oblasti právního státu. Evropská rada rovněž vítá odhodlání Kosova respektovat zásady demokracie a rovnost všech svých občanů, zajišťovat ochranu srbské menšiny a dalších menšin, ochranu náboženského a kulturního dědictví, jakož i pokud jde o mezinárodní přítomnost. Evropská rada vyjadřuje podporu nadcházející dárcovské konferenci a vybízí dvoustranné i mnohostranné dárce, aby přislíbili pomoc. Evropská unie připomíná svou ochotu napomáhat k hospodářskému a politickému rozvoji Kosova prostřednictvím jasné evropské perspektivy v souladu s evropskou perspektivou tohoto regionu.

VNĚJŠÍ VZTAHY

Rozvojové cíle tisíciletí

57. Rok 2008 by měl být mezníkem, pokud jde o zvýšení společného úsilí o vymýcení chudoby v rámci udržitelného rozvoje, aby se zajistilo, že do roku 2015 budou v celosvětovém měřítku splněny všechny rozvojové cíle tisíciletí. S ohledem na pokrok dosažený v některých zemích a oblastech je Evropská rada přesvědčena, že všechny rozvojové cíle tisíciletí lze splnit ve všech regionech světa, budou-li do roku 2015 neprodleně a soustavně prováděna společně dohodnutá opatření. Evropská rada je však v souvislosti s plněním rozvojových cílů tisíciletí vážně znepokojena vývojem v mnoha zemích a regionech, zejména v subsaharské Africe.
58. Evropská unie bude i nadále hrát vedoucí úlohu největšího světového dárce a vyvine veškeré nezbytné úsilí, aby zajistila co nejúčinnější odezvu zaměřenou na konkrétní kroky, a to před významnými akcemi, v jejich průběhu i v návaznosti na tyto akce, které se uskuteční ve druhé polovině tohoto roku: třetí fórum na vysoké úrovni o účinnosti pomoci (Akkra 2. až 4. září), jednání OSN na vysoké úrovni o rozvojových cílech tisíciletí (New York 25. září) a mezinárodní konference o financování rozvoje (Dohá 29. listopadu až 2. prosince).

59. Evropská rada plně potvrzuje závěry Rady z května roku 2008, které jsou významnou společnou reakcí EU na celosvětový problém týkající se rozvoje. V zájmu dosažení všech rozvojových cílů tisíciletí EU zejména důrazně a opětovně potvrzuje svůj závazek dosáhnout kolektivního cíle oficiální rozvojové pomoci ve výši 0,56 % hrubého národního důchodu (HND) do roku 2010 a 0,7 % HND do roku 2015, jak je uvedeno v závěrech Rady z května roku 2005, závěrech Evropské rady z června roku 2005 a Evropském konsensu o rozvoji. Tyto závazky znamenají, že roční oficiální rozvojová pomoc EU by se měla v roce 2010 zdvojnásobit na více než 66 miliard EUR. Nejméně polovina tohoto kolektivního navýšení bude přidělena Africe. Členské státy se vyzývají, aby vypracovaly vlastní orientační harmonogramy, z nichž bude zjevné, jak hodlají dosáhnout svých dohodnutých cílů oficiální rozvojové pomoci.
60. Evropská unie provede radikální reformy za účelem zvýšení účinnosti pomoci na základě řádného provedení Pařížské deklarace o účinnosti pomoci z roku 2005, Evropského konsensu o rozvoji z roku 2005 a kodexu chování EU pro doplňkovost a dělbu práce z roku 2007.
61. Evropská unie bude i nadále zlepšovat soudržnost politik ve prospěch rozvoje ve dvanácti oblastech určených v roce 2005 a kromě toho zajistí, aby zásady soudržnosti politik ve prospěch rozvoje byly součástí mezinárodního programu pro rozvojové cíle tisíciletí a účinnost pomoci.
62. Evropská unie provede strategii EU z roku 2007 pro pomoc na podporu obchodu v plném rozsahu a bude usilovat o dosažení společného cíle, jímž je do roku 2010 vynaložit na pomoc EU související s obchodem každoročně 2 miliardy EUR (1 miliarda EUR od členských států a 1 miliarda EUR od Evropského společenství), a o zvýšení celkové pomoci na podporu obchodu v souladu se zvýšením celkové oficiální rozvojové pomoci. Přibližně 50 % navýšení kolektivní pomoci EU související s obchodem bude k dispozici pro země AKT.
63. Evropská rada vítá Program EU pro činnost v souvislosti s rozvojovými cíli tisíciletí. EU navrhuje svým partnerům v oblasti rozvoje, aby se podíleli na tomto programu, který ve vymezených časových rámcích stanoví konkrétní milníky a opatření v souvislosti s rozvojem zaměřeným na boj s chudobou a růst v klíčových oblastech, jako je snižování chudoby a zmírňování hladu, vzdělávání, zdraví, životní prostředí, rovnost žen a mužů a posilování postavení žen, voda, zemědělství, soukromý sektor a infrastruktura, což přispěje k dosažení rozvojových cílů tisíciletí do roku 2015.

64. Evropská unie je odhodlána zajistit účinnou společnou reakci na nové výzvy, které pro rozvoj přináší zejména změna klimatu a vysoké ceny potravin. Pokud jde o změnu klimatu, EU je odhodlána v příslušných případech napomáhat rozvojovým zemím, a zejména chudým rozvojovým zemím, jež jsou změnou klimatu nejvíce ohroženy, aby dosáhly udržitelného hospodářského růstu a přizpůsobily se změně klimatu, a to v souladu s dohodou z Bali o zahájení jednání zaměřených na dosažení celosvětové dohody o změně klimatu v roce 2009 v Kodani. EU bude usilovat o účinné provádění globální aliance pro boj proti změně klimatu z roku 2007 a posoudí možné způsoby, jak získat nové finanční zdroje pro řešení změny klimatu a boj s jejími nepříznivými dopady. V této souvislosti bude EU postupovat mimo jiné na základě návrhu celosvětového finančního mechanismu předloženého Komisí.

Barcelonský proces: Unie pro Středomoří

65. Středomořský region je oblastí, jež má pro Evropskou unii zásadní strategický význam, a to jak po stránce politické, tak i po stránce ekonomické a sociální. Barcelonský proces je od roku 1995 ústředním nástrojem v evropsko-středomořských vztazích a umožňuje silnou podporu mnohostranné a dvoustranné spolupráce. „Barcelonský proces: Unie pro Středomoří“, který vychází z předchozích úspěchů a tyto úspěchy posiluje, dá vztahům Unie se Středomořím nový impuls. Doplní stávající dvoustranné vztahy, které budou pokračovat v rámci současných politických rámců.
66. Evropská rada vítá sdělení Komise ze dne 20. května 2008 a zejména návrhy, které mají vztahům EU s partnery ze Středomoří dodat posílenou politickou a institucionální dimenzi prostřednictvím nového politického impulsu, zejména pořádáním summitů každé dva roky, a které mají posílit sdílenou odpovědnost za toto partnerství prostřednictvím zavedení spolupředsednictví s náležitým zohledněním příslušných ustanovení Smluv.
67. Evropská unie na tomto základě povede nezbytné konzultace se všemi evropsko-středomořskými partnery s cílem vypracovat společné prohlášení, které má být přijato na pařížském summitu věnovaném oblasti Středomoří dne 13. července 2008.

Východní partnerství

68. Evropská rada vítá návrhy na rozvoj východní dimenze evropské politiky sousedství, jejichž cílem bude posílit politiku EU ve vztahu k východním partnerům v rámci evropské politiky sousedství na dvoustranném a mnohostranném základě.
69. Evropská rada souhlasí, že je nutné dále podporovat regionální spolupráci mezi východními sousedy EU a mezi EU a tímto regionem, jakož i dvoustrannou spolupráci mezi EU a každou z těchto zemí, a to na základě diferencovaného a individuálního přístupu a při současném respektování povahy evropské politiky sousedství jakožto jednotného a soudržného politického rámce. Tato spolupráce by pro již existující i plánovanou mnohostrannou spolupráci v rámci evropské politiky sousedství a související s touto politikou, zejména pro Černomořskou synergii a Severní dimenzi, měla představovat přidanou hodnotu a měla by tuto spolupráci doplňovat.
70. Evropská rada v souladu s výše uvedeným vyzývá Komisi, aby pokračovala v práci a na základě příslušných iniciativ předložila Radě na jarním zasedání v roce 2009 návrh týkající se podoby „východního partnerství“.

Další otázky

71. Evropská rada vítá povzbudivý pokrok v provádění strategie EU pro nové partnerství se Střední Asii, která byla přijata v červnu roku 2007. Se zájmem očekává další posilování partnerství Evropské unie se Střední Asii.

72. Evropská rada zůstává hluboce znepokojena situací v Zimbabwe a opakuje, že je třeba, aby se nadcházející druhé kolo prezidentských voleb dne 27. června uskutečnilo v atmosféře míru, svobody a spravedlnosti v souladu s mezinárodními normami a standardy. Dosavadní násilí, zastrasování a akce namířené proti nevládním organizacím s cílem zastavit pomoc a mezinárodní přístup k venkovským oblastem ještě více zvyšují obavy zimbabwského lidu a mezinárodního společenství ohledně podmínek, v nichž se budou tyto volby zásadního významu pro budoucnost Zimbabwe konat. Evropská unie lituje, že byla odmítnuta její nabídka poskytnout pozorovatele. Je nesmírně důležité, aby se obyčejní Zimbabwané v příslušný den voleb zúčastnili a aby jejich hlasy byly rychle a transparentně sečteny v souladu s pravidly a normami Společenství pro rozvoj jižní Afriky. Obyvatelé Zimbabwe by měli mít možnost si svobodně zvolit svoji budoucnost, což otevře cestu k dosažení politické stability země. Svobodný a spravedlivý průběh rozhodujícího kola prezidentských voleb je pro vyřešení stávající krize zásadní. Evropská rada vyzývá Společenství pro rozvoj jižní Afriky a Africkou unii, aby co nejdříve rozmístily značný počet volebních pozorovatelů a zajistily jejich nepřetržitou přítomnost až do ukončení voleb a oficiálního vyhlášení výsledků. Evropská rada znovu opakuje, že je připravena přijmout další opatření proti těm, kdo jsou odpovědní za násilí. EU je připravena podpořit demokratickou, legitimní a reformně zaměřenou vládu v Zimbabwe a začít s ní opět spolupracovat.
73. Evropská rada vzala na vědomí jednání Rady ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy o situaci v Súdánu konané dne 16. června. Je hluboce znepokojena tím, že soudánské orgány nedostatečně spolupracují s Mezinárodním trestním soudem a vyzývá vládu Súdánu ke konstruktivní spolupráci s Mezinárodním trestním soudem, Evropskou unií a mezinárodním společenstvím. Evropská rada vyzvala Radu ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy, aby vývoj v Súdánu i nadále pozorně sledovala a v případě nedostatku plné spolupráce s OSN a dalšími institucemi, včetně Mezinárodního trestního soudu, zvážila další opatření.

74. Evropská unie vyjadřuje trvalý hluboký znepokojení nad humanitární situací v Barmě/Myanmaru po zasažení cyklonem Nargis. Vítá úsilí OSN a Společenství zemí jihovýchodní Asie (ASEAN) a výsledný nárůst pomoci, která se dostala k 2,4 milionu osob zasažených cyklonem, avšak vyzývá orgány Barmy/Myanmaru, aby odstranily všechny zbývající omezení distribuce mezinárodní pomoci. Evropská rada zdůrazňuje, že ačkoli je humanitární pomoc bezprostřední prioritou, potřeba skutečného přechodu k demokracii je v Barmě/Myanmaru silnější, než kdy jindy. Hluboce lituje rozhodnutí orgánů Barmy/Myanmaru obnovit domácí vězení Do Aun Schan Su Ťij a znovu opakuje svou výzvu k propuštění všech politických vězňů. Evropská rada lituje, že způsob provedení referenda nepřispěl k všezahrnujícímu a transparentnímu procesu národního usmíření, jež je jedinou cestou k prosperitě a stabilitě země. Evropská rada vyzývá orgány, aby zajistily, že volby vyhlášené na rok 2010 budou připraveny a provedeny způsobem, jenž přispěje k důvěryhodnému a plně participativnímu přechodu k demokracii. V tomto ohledu Evropská rada vítá osobní zapojení generálního tajemníka OSN a zdůrazňuje svou plnou podporu jeho zprostředkovatelské misi.
75. Evropská rada vítá prohlášení z Limy vydané na nedávném summitu EU, Latinské Ameriky a Karibiku a vyzývá k vyvinutí nezbytného úsilí v zájmu uzavření jednání na úrovni subregionů do roku 2009.
76. Evropská rada potvrzuje zprávu předsednictví o evropské bezpečnostní a obranné politice (EBOP), která obsahuje mandát pro nastupující předsednictví. Rovněž potvrzuje výroční zprávu předsednictví o činnosti EU v rámci předcházení konfliktům; nastupující předsednictví jsou vyzývána, aby vycházela z již dosaženého a podstatného pokroku, aby se Unie v této oblasti stala soudržnější, schopnější a aktivnější.

77. Evropská rada opětovně potvrzuje, že jednou z priorit vnější činnosti EU je prosazování a ochrana práv dětí, zejména dětí postižených ozbrojeným konfliktem. Vyzývá Komisi a členské státy, aby pokračovaly v zajišťování soudržnosti, doplňkovosti a koordinace politik a programů v oblasti lidských práv, bezpečnosti a rozvoje s cílem účinným, udržitelným a komplexním způsobem řešit krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé dopady ozbrojených konfliktů na děti.
78. Evropská rada oceňuje úsilí o propagaci Evropského roku mezikulturního dialogu. V této souvislosti uznává význam kulturní spolupráce a mezikulturního dialogu jako nedílných součástí všech příslušných vnějších politik v souladu s doporučeními konference na téma „Nová paradigmatata, nové modely a kultura ve vnějších vztazích EU“ a probíhající činností v rámci Aliance civilizací. Evropská rada zdůrazňuje důležitost kulturní spolupráce založené na dialogu s občanskou společností při řešení politických procesů a výzev, při podpoře mezilidských kontaktů a při posilování dobrých sousedských vztahů.
-

PROHLÁŠENÍ O ZÁPADNÍM BALKÁNU

Bylo vyvinuto značné úsilí, aby se evropská perspektiva západního Balkánu stala pro obyvatele celého regionu hmatatelnější a viditelnější. S odkazem na sdělení Komise „Západní Balkán: posilování evropské perspektivy“ Evropská rada zdůrazňuje význam těchto tří oblastí:

1) Rozšíření politik Společenství na západní Balkán a posilování regionální spolupráce

V zájmu prohloubení pokračující spolupráce mezi EU a tímto regionem, který se těší evropské perspektivě, a v zájmu posílení regionální spolupráce Evropská rada:

- vybízí k úsilí na podporu zapojení zemí západního Balkánu do **programů a agentur Společenství**;
- se zájmem očekává zahájení jednání vedoucích k uzavření **Smlouvy o Dopravním společenství se západním Balkánem**, jakož i jejich brzké dokončení;
- uznává význam účinného provádění **Energetického společenství** v jihovýchodní Evropě;
- zdůrazňuje význam spolupráce a reforem v oblasti svobody, bezpečnosti a práva, sdílení zkušeností EU v boji proti organizované trestné činnosti a terorismu a doporučuje, aby přípravu prvního hodnocení hrozby organizované trestné činnosti v jihovýchodní Evropě koordinovalo regionální středisko SECI pro boj proti přeshraniční trestné činnosti sídlící v Bukurešti;
- uznává význam podpory **soudní spolupráce v občanských a obchodních věcech**;
- vítá pokrok, jehož bylo dosaženo v přidružení západního Balkánu k **mechanismu Společenství pro civilní ochranu** a zdůrazňuje záměr Evropské komise dále posílit spolupráci, kromě jiného zahájením iniciativy na ochranu před katastrofami;
- uznává význam přechodu od Paktu stability k **Radě pro regionální spolupráci** i význam spolupráce v rámci **Středoevropské dohody o volném obchodu** a zavazuje se tyto formy regionální spolupráce vycházející ze zásady vlastní odpovědnosti plně podporovat.

2) Usnadňování kontaktů mezi občany a rozvoj občanské společnosti

Podpora kontaktů mezi občany států západního Balkánu a EU je nanejvýše důležitá, neboť usnadňuje lepší vzájemné pochopení a usmíření a podporuje zásady, na nichž je EU založena.

Z těchto důvodů Evropská rada:

- vítá úspěšné zahájení dialogu o **uvolnění vízového režimu**, jak uvádí bod 54 závěrů Evropské rady;
- podporuje záměr Komise nabízet studentům ze západního Balkánu více **stipendií** v rámci programu Erasmus Mundus;
- uznává význam „**Řídící skupiny pro výzkum na západním Balkánu**“. Vybízí k pokračující spolupráci v oblasti vědy a výzkumu;
- podporuje zřízení nové facility v rámci nástroje předvstupní pomoci (IPA) za účelem posílení rozvoje **občanské společnosti** a dialogu na západním Balkánu, za současného posilování partnerství a spolupráce s protějšky z EU.

3) Hospodářský a sociální rozvoj a posílení řádné správy věcí veřejných

EU bude i nadále úzce spolupracovat se zeměmi západního Balkánu s cílem podpořit socioekonomický rozvoj a řádnou správu věcí veřejných a bude podporovat další pokrok a reformy v tomto regionu. Za tímto účelem Evropská rada:

- vítá iniciativu, jejímž cílem je zavést do roku 2010 souhrnný **investiční rámec pro západní Balkán**. Vyzývá k rychlému provedení cílů uvedených v závěrech ze zasedání Rady ve složení pro hospodářské a finanční věci ze dne 14. května 2008;
- uznává práci vykonanou **Regionálním institutem pro veřejnou správu (ReSPA)** a vybízí k jeho rozvinutí v plnohodnotný vzdělávací ústav;
- uznává, že se **kulturní spolupráce** zásadním způsobem **podílí na** podpoře evropských hodnot a dialogu mezi kulturami na západním Balkánu, čímž přispívá k demokratizaci, usmíření a dodržování lidských práv.